

Predmet IT-98-32-A, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića

Transkripcija i redaktura transkripta: Fond za humanitarno pravo, 15.decembar 2005.

Petak, 8.mart 2002.

Završna reč Odbrane

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 15.00 h

Molim, ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA HANT: Najavite Predmet, molim.

sekretar: *Predmet IT-98-32-T, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića.*

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, radićemo do 16.00, a onda ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

ADVOKAT DOMAZET: U redu. Hvala, časni Sude. Vaša Visosti, hteo bih samo da na početku, u mom pismenom podnesku tri greške koje sam primetio, ispravim, iako verujem da nisu bitne. Jedna je u sadržaju, u tački 8, gde je svedok VG-81 pogrešno označen kao "VGD-81" i na strani 41, "crime on Pionirska street in the afternoon" (zločin u Pionirskoj ulici u popodnevnom časovima), treba da stoji "in the evening hours" (u večernjim časovima). I još jednu grešku koju sam primetio na strani 108 ...

SUDIJA HANT: Samo trenutak, molim vas. A gde, otprilike, na strani 41? Da li vi mislite u naslovu?

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: Znači, treba da stoji "u večernjim časovima". U redu.

ADVOKAT DOMAZET: U poslednjem redu stoji pogrešno "VG-133", umesto "VG-13", pa se izvinjavam zbog ovih grešaka. Vaša Visosti, nastaviću moju reč gde sam bio objašnjavao da li je Mitar Vasiljević, na osnovu onoga šta je Tužilaštvo podnelo kao dokaz, zaista bio član grupe Milana Lukića. Jedan od argumenata Tužilaštva je bilo upravo ono što je Mitar Vasiljević, kao svedok, iznosio i ja bih molio, ukoliko je to moguće, da ovih nekoliko minuta gde ću se na tome zadržati, bude na privatnoj sednici.

SUDIJA HANT: U redu. Prelazimo na privatnu sednicu. Koliko mislite da će da traje?

ADVOKAT DOMAZET: Samo nekoliko minuta.

(privatna sednica)

SUDIJA HANT: Ponovo smo na otvorenoj sednici.

ADVOKAT DOMAZET: Potpuno suprotno ovome, mislim da je Odbrana pružila relevantne dokaze gde je Mitar Vasiljević proveo vreme od 19. ili 20. maja kada je Užički korpus napustio Višegrad, pa do 14. juna 1992. godine i to da je do kraja maja bio u Prelovu kao mobilisani pripadnik Teritorijalne odbrane i da je radio u vojnoj kuhinji u Prelovu, o čemu je svedočio veći broj svedoka koje sam naveo u podnesku Odbrane, te ne bih sad ponavljao ono šta su rekli. Sledećih nekoliko dana po napuštanju Prelova, a negde početkom juna, Mitar Vasiljević je bio u Uzamnici zbog onog šta je napravio u komandi kada je vratio oružje i odbio da se vrati u Prelovo. Posle tih nekoliko dana, po mišljenju Odbrane, verovatno negde oko 3. juna, pušten je iz zatvora, a kao razlog je uzeto, izgleda to, da prisustvije sahrani svog brata od ujaka. Ali je očigledno izbegnuto da mu se izrekne neka druga mera zbog onog šta je učinio, a najverovatnije zbog njegovog ponašanja i opasnosti da i u Prelovu napravi takav incident. Bio je, što se tiče svoje obaveze u Teritorijalnoj odbrani, razdužen i obaveze i oružja, a dobio je jednu obavezu koja je gotovo ponižavajuća, a to je da se brine o čistoći grada. Teško je zamisliti da bi pripadnik jedne takve grupe kao što je grupa Milana Lukića, mladih, dobro opremljenih, naoružanih i stalno u nekom pokretu, kao što vidimo iz dokaza koje smo imali u ovom predmetu, da ima u svojim redovima i ovakvog Mitra Vasiljevića. A iz ovih razloga koje sam i naveo, ni fizički to nije bilo moguće. Dakle, smatram da dokazi koji su izvedeni u ovom Predmetu ukazuju da zaista ne postoje dokazi o tome da je stvarno pripadao paravojnoj formaciji Milana Lukića. Doduše, gospodin Grum (Groome) u završnoj reči kaže da ukoliko formalno nije pripadao toj grupi, moguće da je neformalno pripadao. Teško je to zamisliti šta je formalno, a šta neformalno pripadanje grupi i da li bi to neformalno značilo pripadnost *ad hoc* samo u nekom određenom trenutku, što, takođe, ne stoji, niti time može da se dokaže upravo ono šta je ovde bitno, a to je eventualno učešće u zajedničkom planiranju i izvršenju kriminalnih radnji. Dakle, smatram da ni formalno, a ni neformalno, Mitar Vasiljević nije bio pripadnik te grupe i da su one situacije o kojima je bilo reči kada je bio u društvu Milana Lukića, objašnjene i da, u svakom slučaju, ne predstavljaju dokaz za ovu činjenicu. Ja bih sada dao analizu nekih činjenica koje se odnose na događaje 14. juna 1992. godine, da bih posle toga i

posle ocene drugih dokaza, na kraju izneo svoje viđenje takozvanog "Drina River" incidenta (incident na reci Drini) kojem je Mitar Vasiljević nesporno prisustvovao, ali je tu sporno njegovo eventualno učešće. Pokušaću da ne ponavljam ono šta je rečeno i u završnom podnesku Odbrane, već samo da ukažem na neke, po meni, ključne stvari koje bi bile za ocenu svedoka, koji svedoče u vezi sa događajem od 14. juna 1992. godine. Najpre, je tu prvo pitanje koje je, po mišljenju Odbrane, vrlo važno, a to je da li je Mitar Vasiljević tog dana u bilo kom trenutku bio u centru grada ispred novog hotela u Višegradu gde se okupila grupa koja je došla iz Koritnika i zakasnila na autobuse koji su otišli ... Ovo smatram veoma važnim zbog činjenice da se i optužnicom stavlja na teret da je optuženi Vasiljević upravo uputio ovu grupu iz Koritnika u Pionirsku ulicu i smestio u kuću Memića. Kao svedoci okolnosti ispred hotela u Višegradu se pojavljuje šestoro svedoka koji se pojavljuju i kao svedoci do kraja ovog događaja tog dana, jer su svih šestoro iz ove grupe koja je došla iz Koritnika. Pretresnom veću i svima nama ovde je poznato o kome se radi i ja bih odmah dao stav Odbrane o njihovim svedočenjima u pogledu ove okolnosti. Od ovih šestoro svedoka, tri svedoka svedoče taj događaj tako da nisu videli Mitra Vasiljevića ispred hotela "Višegrad", niti da je eventualno sa njima išao do Pionirske ulice. To su svedoci VG-13, 18 i 84, pa ću se zadržati najpre na iskazima ovo troje svedoka koji tvrde da su, na neki način, videli Mitra Vasiljevića, jer mislim da iz onoga šta su rekli na Sudu, pa naročito šta su svedočili i u prethodnim izjavama o tom istom događaju, vrlo jasno proizilazi da nisu mogli da vide Mitra Vasiljevića pred hotelom toga dana. Od ta tri svedoka, dva svedoka su rođene sestre koje se nisu razdavajale, kako same kažu, celog tog dana, ali, bez obzira na to, one veoma različito svedoče o ovom događaju. Jedna od njih, svedok VG-78, svedoči da je odmah videla Mitra Vasiljevića sa drugim licima ispred hotela, da je imao pušku na ramenu, što zaista niko od drugih svedoka ni dalje u Pionirskoj ulici tog dana nije video, odnosno, naprotiv, video je da nije imao Mitar Vasiljević u Pionirskoj ulici pušku, a ova svedokinja tvrdi da ih je ta osoba koju je identifikovala kao "Mitar Vasiljević" pratila sve do Pionirske ulice i to sa još dve ili tri naoružane osobe. Mislim da i ova svedokinja, kao i njana sestra VG-101, u to vreme zaista uopšte nisu poznavale Mitra Vasiljevića i da, ukoliko su opisivale nekog ispred hotela na ovaj način, da se radi o nekoj drugoj osobi, jer sestra ove svedokinje, svedok VG-101, da je osoba koju je ona identifikovala kao Mitra Vasiljevića, došao kolima kojih se ne seća i ne može da objasni, ali je sigurna da je došao kolima, a i da je kasnije otišao kolima, što nije verovatno, obzirom na činjenicu da Mitar Vasiljević nikada nije ni imao kola, niti vozačku dozvolu, niti je vozio kola, i da ga niko nikada, sem ove svedokinje, nije video u takvoj situaciji. Ova svedokinja opisuje tu osobu kao osobu koja je imala veliki lanac i veliki krst. To zaista niko nikada nije video na Mitru Vasiljeviću, ni tog dana, ni kasnije tog dana i mislim da je očigledno da, ukoliko ova svedokinja nije izmislila takvu osobu, da je to bio neko drugi, a ne Mitar Vasiljević. Interesantno je da ova svedokinja kaže da ih niko nije pratio do Pionirske ulice, za razliku od njene sestre od koje se nije odvajala, a koja tvrdi, kao što sam malopre rekao, da ih je pratilo dve ili tri osobe i Mitar Vasiljević,

bar osoba koju je tako identifikovala. Ono šta Odbrana smatra i važnim i simptomatičnim kod svedočenja svedoka VG-78, je to što je i na Sudu prilikom unakrsnog ispitivanja i upozorenja na svoju izjavu MUP-u Bosne i Hercegovine, priznala tu svoju izjavu koja u pogledu te osobe glasi ovako, da "je tada kod hotela bio neki Mitar iz Pozderčića, čije prezime ne znam. I to bio je u civilnom odijelu sa šajkačom na glavi, a ostali su bili u maskirnim uniformama." Tu izjavu je svedokinja dala 1995. godine, dakle, nekih tri godine posle događaja i jasno je da ako uopšte govori o ovom Mitru, jer Mitar Vasiljević nije iz Pozderčića, niti je ikada nosio šajkaču i verovatno se radi o nekoj drugoj osobi kome nije znala ni prezime. Postaje zaista čudno da pre godinu dana, a i sada pred Sudom, zna i prezime te osobe koju nije znala ranije i mnogo o njemu. Treći svedok koji tvrdi da je identifikavao Mitra Vasiljevića je bio ...

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, sve što ste nam rekli o ovim sestrama bliznakinjama je u vašem konačnom podnesku. Niste nam dali nikakve nove informacije o tome. Prema tome, molim vas da imate na umu da smo mi pročitali vaš konačni podnesak i ono šta sada želimo od vas je da možda malo detaljnije opišete nešto drugo. Ukoliko vi provedete 20 minuta da nam kažete šta se nalazi na jednoj strani vašeg dokumenta koji ima 120 i nešto strana, onda je to jednostavno gubljenje vremena. Mi ćemo ovde da ostanemo nekoliko nedelja ukoliko tako nastavite. Mi ćemo kasnije da vam postavljamo pitanja ukoliko nas nešto interesuje, ali sada molimo da se osvrnete na nešto šta nije sadržano u vašem podnesku.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, časni Sude. Moguće da se ponavljam sa onim šta sam rekao, ali zaista sam smatrao da je ovo bitno i da ... Samo ću reći nekoliko reči. Ovaj treći svedok vidi tu osobu da razgovara sa Lipovcem desetak minuta, a vrlo je jasno da ta osoba uopšte nije došla do Višegrada i da je vodio čelo kolone za Pionirsku. Međutim, od ove tri osobe koje nisu videle Mitra Vasiljevića, najvažnije je, po meni, što upravo svedok VG-13 vrlo jasno prepoznaje osobu koja je bila u uniformi, sa kojom je razgovarala i ko je uputio i rekla je da je to Brana Tešević, konobar iz Višegrada. I zaista nema razloga da se ne veruje u ovom slučaju ovoj svedokinji, kao i svedokinji VG-18, da Mitar Vasiljević nije bio ispred hotela, jer, pogotovu svedok VG-13, koja vrlo teško tereti Mitra Vasiljevića za eventualno učešće u onome šta se te noći odigralo, sigurno ne bi rekla da je ovo ispred hotela bio Brana Tešević, da je bio stvarno Mitar Vasiljević. A to da Mitar Vasiljević nije ni bio, ni mogao biti ispred hotela, mislim da je jasno moglo da se utvrdi iz izjave svedoka Tužilaštva VG-87 koji je gotovo jedan sat pre nego što je grupa iz Koritnika došla do kuće Memića, video Mitra Vasiljevića kako se kreće tom ulicom i opisivao je kako ga je video i kako ga je držao u rukama, te ne želim da te detalje ponavljam, jer stoje i u mom podnesku, ali samo da istaknem da upravo svedočenje ovog svedoka ukazuje da Mitar Vasiljević nije bio pred hotelom "Višegrad" i da je ovu grupu iz Koritnika mogao videti u istom trenutku kada i svedok VG-87, dakle, kada su stigli pred kuće

Memića i po ovom svedoku, skrenuli u te kuće gde ih on više nije video. Svedok VG-87 jasno kaže da je u tom trenutku Mitar Vasiljević bio na ulici ispred njegove kuće, ali da nije video trenutak kada je on otišao prema ovoj kući. Međutim, to i nije sporno i nije sporno da se u jednom trenutku tog popodneva Mitar Vasiljević našao sa Mujom Halilovićem koji je sa ovom grupom iz Koritnika došao u Pionirsku ulicu. Nije sporno ni da su razgovarali, niti, mislim da nije sporno ni to da su pili rakiju, kao što su to mnogo puta i ranije činili, jer su obojica bili svedocima poznati po tome, ali je ovde sporno šta je sve u tom razgovoru između njih dvojice rečeno i da li je Mitar Vasiljević razgovarao i sa nekim drugim osobama, a posebno da li im je davao neke predloge ili uputstva kako i gde da se smeste. Upravo ove činjenice su veoma, veoma različito interpretirane od svih svedoka koji su ovde svedočili o tome i upravo ovih šest svedoka koje sam pomenuo kao svedoke početka događaja pred hotelom "Višegrad". Ja zbog toga neću ponavljati ni sažetke njihovih izjava, jer sam to učinio i u pisanom podnesku, ali ću reći samo nekoliko stvari koje smatram ovde važnim, a to je da, iako većina ovih svedoka pominje potvrdu datu Muji Haliloviću od strane Mitra Vasiljevića, veoma različito svedoče o okolnosti kako je do izdavanja te potvrde došlo, kada, na koji način i šta je uopšte ta potvrda sadržala. Što se tiče te potvrde, Mitar Vasiljević je ovde izjavio da je pokušavao da se toga seti, ali da se zaista ne može setiti da je bilo šta napismeno dao Muji Haliloviću, ali je dozvolio mogućnost da je možda tako nešto i učinio, iako se toga ne seća. Pitanje je da li bi se Mitar Vasiljević i setio bilo čega u vezi sa tim događajem da nije ovog Muje Halilovića kojeg je dobro poznao i po čemu se i setio tog trenutka u ulici Pionirskoj. Međutim, ne samo da je protek vremena učinio svoje, jer Mitar Vasiljević nikada nije verovatno ni razmišljao da će morati da se seti tih detalja i da će posle toliko godina ovo biti veoma važno i za njega lično. Druga je stvar što mislim da je u tom trenutku on zaista bio pri piću. Ne može se, naravno, ni to posle toliko godina utvrditi da li je bio samo pripit ili više pijan ili manje, ali je očigledno bio pod uticajem alkohola i, kako je svedok VG-87 objašnjavao, da se šetao tom ulicom držeći u jednoj ruci flašu i to je svakako bila ova boca iz koje je on pio još pre nego što je sreo Muju Halilovića. I njegovo ponašanje koje ovaj svedok sada ocenjuje na jedan drugi način, kao i svi svedoci koji su doživeli ovu tragediju u Pionirskoj ulici i koji, po meni, sada, ili ovih godina pokušavaju da, na neki način, identifikuju i utvrde da li je još neko sem onih direktnih izvršioaca na bilo koji način učestvovao i to je ono što sada i taj svedok, pa i neki drugi svedoci, pokušavaju da kroz ponašanje Mitra Vasiljevića tog popodneva na neki način dokuče ili utvrde da je njegovo ponašanje moglo biti u vezi sa onim šta im se kasnije, u toku te večeri i dogodilo. Ne samo da smatram da ponašanje Mitra Vasiljevića tom prilikom zaista nema nikakve veze sa onim šta se tim ljudima dogodilo te večeri od strane Milana Lukića i ostalih i to ne samo zbog toga što Mitar Vasiljević nije bio pripadnik njegove grupe i ne samo zbog toga što je pravo sa tog mesta otišao po konja u sledeće selo ili zaseok tim putem, uzeo ga, jahao i doživeo pad u samom gradu, te je posle toga prebačen u ambulantu, pa u bolnicu, već upravo zbog toga što smatram da eventualno ponašanje Mitra Vasiljevića tog popodneva koje

ne bi bilo uobičajeno, ili, da nazoven, normalno, moglo proizaći samo iz činjenice da je bio pod dejstvom alkohola i da se zbog toga ponašao onako kako opisuje svedok VG-87 koji ga je video da se kreće gore-dole ulicom i govori dosta nepovezane rečenice, ali ga je video u jednom trenutku i bez cipela, bosog, što, ukoliko se stvarno dogodilo, a dan je bio oblačan, kišovit, sa vetrom, zaista nije normalno ponašanje ili ponašanje treznog čoveka i da se moglo raditi samo o tome da je takvo ponašanje čoveka koji je pod dejstvom alkohola i da to objašnjava činjenicu da se ne seća svih delova razgovora sa Mujom Halilovićem i ovoga šta mu se sad predočava od strane mnogih svedoka, da je nešto svojeručno i napisao. Ako tu situaciju pogledamo tako da prihvatimo da je stvarno nešto napisao na traženje Muje Halilovića ili samoinicijativno i da je takvo pismo dao ovom čoveku i ako pretpostavimo da je imalo onu sadržinu koju je samo jedan svedok, po mom sećanju, ovde znao i tvrdi da je pročitao i koje po tom svedoku, mislim da je to VG-13, bilo da je na tom parčetu hartije pisalo, pročitacu iz transkripta na engleskom, "Nemojte se plašiti. Niko vas neće povrediti," što je potpisao Mitar Vasiljević, imenom i prezimenom. To kaže svedokinja VG-13 na Sudu, mada je simptomatično da to nikada ranije nije rekla istražitelju Tužilaštva iako je izjavu davala još pre tri ili četiri godine u odnosu na ovo svedočenje. Obzirom na, meni, jednu očiglednu nameru ovih svedoka da terete Mitra Vasiljevića za neko njegovo pomaganje ili učešće u onome šta im se desilo te noći, nisam siguran da li cela ta priča sa potvrdom nije zaista izmišljena, jer zaista ne vidim ni kakav bi značaj tim ljudima mogla da znači jedna potvrda ovakve sadržine od čoveka koga ili po pričanju ili na neki drugi način su znali da je konobar, da je alkoholičar, da zaista nikakvu ulogu ili položaj nije imao, iako, vratiću se na to, neki od svedoka govore o nekoj njegovoj povezanosti sa Crvenim krstom. Međutim, čak i u tom slučaju, koja lična garancija takvog jednog čoveka pisana rukom i data na ovakav način bi mogla bilo čemu da posluži, a po mišljenju Tužilaštva je to neki ključan dokaz. Čini mi se, čak, upotrebljena je reč "inteligentan potez" da se ovi ljudi prevare ili zavaraju, što zaista smatram da ne stoji i u slučaju da je stvarno i na ovaj način došlo do pisanja potvrde.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, napravićemio sada pauzu od 20 minuta, ali zasad vi ste već potrošili sat i 15 minuta vašeg izlaganja. Moramo da završimo danas popodne.

ADVOKAT DOMAZET: Ja sam siguran da ćemo završiti, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. Ja se onda nadam da ćete malo da požurite sa dokazima zato što je većina toga već sadržana u konačnom podnesku. Sada pravimo pauzu od 16.20.

(pauza)

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, izvolite.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, pokušaću da ubrzam i predem preko nekih stvari koje su dosta opširno objašnjeni u mom podnesku i u pogledu ovoga što nisam završio, reći ću samo još nekoliko stvari. Pored ovoga što sam rekao o toj potvrdi i njenoj vrednosti ukoliko je postojala, reći ću još samo nešto u pogledu one činjenice da li je Mitar Vasiljević bio taj koji je mogao da da podatke ovoj grupi Milanu Lukiću ili njegovima, njegovim vojnicima, kao što se sumnja i od strane ovih svedoka, a to je stav i Tužilaštva. Pre svega, njihov boravak oko podneva u centru Višegrada, ispred hotela, gde su ih videli mnogi ljudi i, kako su i sami opisali i vojnici i policajci i neki koji su očigledno bili pripadnici paravojske i da su svi ti koji su bili oko hotela "Višegrad" znali da oni idu u Mahalu ili u Pionirsku ulicu. Takvu grupu su mogli videti i kroz sam centar grada prema toj ulici, te iako se ovde tvrdilo da se radilo o zabačenom delu, odnosno daleko od centra grada, kuće Memića u Pionirskoj ulici su na samo stotinak metara od glavnog puta koji vodi iz Višegrada prema Užicu gde se nalazi benzinska pumpa koju pominje svedok VG-77. Dakle, njihovo kretanje i odlazak u Pionirsku ulicu nije ni za koga mogao da bude tajna, niti je bila tajna. S druge strane, insistiranje da je trebalo da budu samo u jednoj kući, nema nikakve veze sa onim šta se desilo te večeri, jer bih podsetio da su ljudi koji su izvršili zločin ne samo iz ovih kuća Memića, odveli ljude u kuću Omeragića, već čak iz kuće svedoka VG-87 i to njegovu ženu i još četvoro ljudi koji nikakve veze nisu imali sa ovom grupom iz Koritnika. S druge strane, treba imati u vidu da su ovi ljudi zaista sami došli do kuće Memića i smestili se i da nisu ni imali drugo rešenje nego da budu smešteni u tim kućama, te bilo kakvo uputstvo ili insistiranje bilo kog drugog, pa i Mitra Vasiljevića, zaista nije bilo ni od kakvog značaja ukoliko je, naravno, to i bilo. Drugo, te ljude nije niko ni u jednom trenutku čuvao, odnosno stražario, tako da su zaista mogli, ukoliko su, naravno, hteli, a možda i smeli zbog raznih grupa koje su mogli da sretnu na putu, da idu i u neki drugi kraj grada. Ali, očigledno je grupa želela da bude na okupu, jer je verovala da će ujutru svi zajedno otići prvim autobusima koje su propustili, inače, tog dana. S druge strane, nikada se nije, do tog trenutka, 14. juna, u Višegradu ili okolini nešto tako desilo, da neka grupa i to toliko ljudi, i to žena i dece i starijih ljudi, dakle, na ovaj način ubije, te mislim da ni strah tih ljudi tada nije za tako nešto postojao i da je možda postojao strah da će biti opljačkani, jer je to, na žalost, bila već tada česta pojava. Pored toga, pozivanje na jednu ovakvu garanciju ili potvrdu, a da niko od tih svedoka nije na Sudu posvedočio da su u bilo kom trenutku pokušali da bilo kome od ljudi koji su, najpre, to popodne došli, a zatim i uveče, očigledno pokazuje da takva pisana potvrda kao garancija nije ni postojala ili da su i oni bili svesni da tako nešto ne može da im pomogne kada je bila reč o ovakvim grupama kao što su bile paravojne formacije. Doduše, jedna svedokinja pominje da je bilo reči da se to policiji pokaže, ako bude potrebno, što je

zaista čudno da bi policiji uopšte trebalo tako nešto ili pogotovu potvrda Mitra Vasiljevića. Dakle, da završim ovde sa tim delom koji je obrađen u pisanoj reči, da smatram da bilo šta što je, eventualno, u stanju u kom je bio tada rekao Mitar Vasiljević, ili napisao, niti je sa njegove strane bilo namera da te ljude na takav način zadrži da bi bili opljačkani ili čak ubijeni, a zaista da on nikakve veze nije imao sa onim šta im se kasnije dogodilo, iako neki od njih to ni danas ne veruju i, po meni, samo zbog toga pokušavaju da svedoče i da su ga videli tada kada ga zaista nisu ni mogli videti. Što se tiče sledećeg događaja tog popodneva, to je prvi dolazak grupe paravojnika, pljačkanje i silovanje dve žene, čak se i ovde tokom suđenja kod nekih svedoka, u stvari, kod samo dvoje svedoka, majke i sina, VG-13 i 38, pojavilo da su navodno videli ili čuli Mitra Vasiljevića ispred kuće u to vreme. Ne bih se duže zadržavao na ovome, jer i samo Tužilaštvo nije stavilo na teret Mitru Vasiljeviću da je to popodne bio u toj grupi koja je došla, tako proizilazi bar iz tačke 18. Međutim, kasniji večernji događaj je sporan, jer je i Mitar Vasiljević optužen da je učesnik premeštanja najpre ove grupe ljudi iz kuće u kojoj su se nalazili, u kuću Omeragića, a zatim i učesnik u ubijanju tih ljudi. Iako ću se odmah posle ovog dela posebno zadržati na alibiju optuženog, dakle na okolnosti da on nije bio i nije mogao biti u Pionirskoj ulici te večeri, najkraće ću reći nešto u pogledu ovih svedoka koji ga za to veče terete da je bio prisutan. Iako sam to objasnio i u svom pisanom nalazu, ali pre svega da smatram, danas posle svih dokaza koje smo imali u vezi sa Pionirskom ulicom, da je nemoguća situacija koju su svedoci opisali i koja je optužnicom stavljena na teret, a to je da posle onog šta se zaista dogodilo, dakle nesporno, da su ti ljudi zatvoreni u kuću Omeragića i da je ta prostorija zapaljena. Po meni je veoma sporno šta se posle toga odigralo, bez obzira ko je u tome učestvovao, jer upravo preživeli svedoci, od kojih četvoro kaže da je bilo u toj prostoriji i dvoje koji su pre toga pobjegli, tvrde da su ti isti ljudi bili pored same kuće, dakle, tih prostorija, da su ispod prozora te prostorija čekali da bilo ko, ko iskoči kroz prozor, da pucaju i da je tog pucanja bilo i da je učestvovalo više lica, a među njima i Mitar Vasiljević. Međutim, u takvoj jednoj situaciji ne samo da bi bilo nemoguće da ovo četvoro, dve žene i dva dečaka, iskoče pred ovako naoružane ljude na samo nekoliko metara i da oni nijednog od njih ne ubiju, a da istovremeno kroz vrata prostorije izađe otac svedoka VG-61 i još jedan stariji čovek koji je takođe u opisivanju događaja rekao da je prošao pored te kuće prema potoku. Obzirom da je požar bio sigurno takav da nije moglo dugo da se preživi u toj prostoriji i da su se mogli spasiti samo oni koji su samo u prvim trenucima uspeli da izađu kroz vrata ili prozore, smatram da su ljudi koji su palili ovu kuću odmah i otišli posle toga, dakle, napustili i da uopšte nisu bili pored tih prostorija, onako kako opisuju svedoci. U tako nešto me posebno uverava iskaz svedoka VG-87 koji je pažljivo pratio sa tavana u kome se nalazio šta je mogao da čuje ili primeti, jer je upravo njegova žena sa ljudima koji su bili u njegovoj kući oko 23.00 te večeri odvedena u pravcu te kuće i nikada se nije više pojavila. Dakle, stradala je u tom požaru. Da je bilo pucanja iz automatskih pušaka, kako kažu ovi drugi svedoci, nemoguće bi bilo da svedok VG-87 čija je kuća bila na pedesetak ili 80

metara udaljenosti, to ne čuje i ne primeti i jedina razumna mogućnost je da toga uopšte nije bilo. Ne bih posebno ni analizirao izjave svedoka koji tvrde da su videli Mitra Vasljevića, kao ove dve sestre, svedoci 78 i 101, koje ga nisu identifikovale, ili ga pogrešno identifikovale i kod hotela "Višegrad", da bi ga mogli videti te noći kada zaista nije mogao da bude. Ili svedokinja VG-13 koja je, za razliku od prve tvrdnje kod istražitelja da je samo videla Mitra kako baterijskom lampom osvetljava, što je neverovatno, jer se lice koje osvetljava uobičajeno ne vidi, pred Sudom to proširila tako da tvrdi da je Mitar Vasiljević bio i u situacijama u kojima je prethodno opisivala Sredoja Lukića kao učesnika i simptomatično je bilo da do unakrsnog ispitivanja nijednom nije pomenula ovo ime, iako ga je u izjavi istražiteljima čak 16 puta pominjala. Dakle, smatram da zbog veoma velikih protivurečnosti i nelogičnosti, ne treba verovati ovim svedocima da se ovaj večernji događaj odigrao na ovaj način, ali se na tome neću zadržavati obzirom da je Odbrana Mitra Vasiljevića, u ogledu ovog događaja, odbrana alibijem. Za dokaz te odbrane izvedeni su mnogi dokazi, kako svedoci očevici jahanja i pada sa konja Mitra Vasiljevića tog popodneva u centru Višegrada, tako i oni koji su ga nadalje lečili i vodili od Višegrada do Užica. U završnoj reči godpodin Grum je rekao da ne veruje da je Mitar Vasiljević povređen na takav način, u stvari da je uopšte jahao konja tog dana i o svedocima koji su neposredni očevici ovoga govori kao o prijateljima ili poznanicima Mitra Vasiljevića. To jesu ljudi koji su ga poznavali, ali ni jedan od njih ni u njegovu kuću nije došao, dakle, ne radi se o nekim posebnim prijateljima, pogotovu ne takvima koji bi rizikovali lažno svedočenje za jednu ovakvu činjenicu. Samo bih ovde podsetio da je u svom svedočenju i gospodin Roj (Yves Roy), istražitelj Tužilaštva, na pitanje Odbrane potvrdio da je intervjuisao jednu osobu muslimanske nacionalnosti koja je potvrdila da je bila očevidac jahanja konja od strane Mitra Vasiljevića i pada u centru Višegrada, ali ta osoba nije nikada predložena da bude svedok pred ovim Sudom. Međutim, ono šta je po mišljenju Odbrane mnogo važnije od samih izjava svedoka, to je medecinska dokumentacija koja veoma jasno pokazuje i ukazuje da je ovaj alibi Mitra Vasiljevića zaista tačan. Iako potvrdu tog alibija čine, pored ovih ljudi koji su videli pad sa konja i ljudi koji su, kao doktor Lončarević u Domu zdravlja u Višegradu, pružili prvu pomoć i uputili u Užice, ljudi koji su sa njim išli ambulantnim kolima, vozač Savić i Novaković, finansijski direktor Doma zdravlja koji je bio u tim u kolima, sa zadržavanjem u Vardištu o čemu i oni svedoče i svedok kod koga su svratili, ujak Mitra Vasiljevića. Međutim, ono šta je bitno te večeri kada su ambulantna kola stigla u Užice, iako po vozaču čak negde pre 21.00, zvanično je upisano kao vreme ulaska u bolnicu u Užicu vreme od 21.35 te večeri. I to mora biti utvrđeno vreme bez obzira što je zaista moguće da je ovo vozilo i ranije stiglo i da su se obavljale one formalnosti oko prijema, te da je verovatno ovo vreme prijema ono vreme kada se popuni dokumentacija i istorija bolesti i kada se smatra da je pacijent primljen u bolnicu. To je dokaz, dokazni predmet P137, knjiga koju su na prijemnom odeljenju bolnice vodili kao knjigu pacijenata sa ratišta. Taj termin je ovde bio veoma sporan i mislim da smo mnogo truda ulagali da utvrdimo zbog čega bi svi pacijenti sa

jednog područja koje se odnosilo na Bosnu i Hercegovinu, bili upisivani kao dolazeći sa ratišta, čak i kada su dolazili kao pacijenti internog odeljenja, dakle, bolesti, a ne povreda. I takve primere smo dali i u ovom podnesku i tokom postupka, dakle, primere da su svi oni koji su dolazili sa teritorije zahvaćene ratom, dakle teritorije Bosne i Hercegovine, vođeni kao lica koja dolaze sa ratišta. Sumnju Tužilaštva je izazvala i istorija bolesti, dokaz P138, zbog toga što u njemu stoji da je Mitar Vasiljević povređen padom na ravnu površinu na ratištu. Ratište je već objašnjeno i, mislim, dovoljno objašnjeno zašto je kao tremin upotrebljeno. Da je on zadobio povredu padom na ravnu površinu, to stoji, jer je pao na sred trga ili ulice, ali ono šta zaista tu ne stoji, ne stoji da je tu povredu zadobio padom sa konja ili sa konjem. Ne znamo zbog čega to nije upisano. Svedoci koji su saslušavani, mogli su da kažu samo svoja nagađanja, a to su bile ili da se radi o propustu, ili da je baš zbog toga što su ti ljudi dolazili sa ratišta, se i nije ni upisvalo tačno na koji način su povređeni. Mi smo želeli da saslušamo ovde kao svedoka i doktora Jovičevića koji je bio sobni lekar i koji je primio Mitra Vasiljevića zvanično te večeri, jer je doktor Moljević samo bio član prijemno-trijažne ekipe te večeri, na prijemu u bolnicu, ali je dežurni lekar bi doktor Jovičević i, u završnoj reči tužilac je ovo napomenuo da ovog svedoka nismo doveli. Ja moram da kažem da je meni posebno žao što nismo mogli da dovedemo svedoka, mada je pitanje da li bi se on setio zbog čega ovakvu stvar nije upisao posle toliko vremena, ali ću reći da nije došao ne samo zbog toga što je objektivno imao bolest kičme zbog koje je operisan, ali da je odbio da dođe rekavši da ovaj Sud ne priznaje i da čeka zakon o saradnji Jugoslavije sa Haškim sudom koji bi ga primoravao da tako nešto radi.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, uložio sam protest i gospodinu Grumu zbog onog materijala koji nije u dokaznim predmetima. Molim vas da nam kažete samo ono šta je među dokazima, jer to inače nećemo da uzmemo u obzir.

ADVOKAT DOMAZET: Da, znam. Dovoljan broj svedoka ovde je potvrdio ono šta je zaista bitno. Neki od njih su se dobro i sećali slučaja Mitra Vasiljevića, pogotovu zbog ove karakteristične povrede koja mu se dogodila, to jest pada konjem i, sem doktora Moljevića, pacijenta sa ortopedije se po tome dobro sećao i svedok doktor Jovanović i medicinska sestra, Slavica Pavlović, koja je ovde donela i knjigu koju su sestre svojeručno vodile i koja je kao dokaz D31 uvršćena, iz koje se takođe vidi da je u toku večeri 14. juna pacijent Mitar Vasiljević primljen na ortopedsko odeljenje. Ono šta je u pogledu te dokumentacije po meni izuzetno važno, to je dokaz P136 koji predstavlja knjigu u koju su u 1992. godini upisivani svi pacijenti svih odeljenja ove bolnice sa imenom i prezimenom, brojem istorije bolesti, danom prijema i odelenjem na koje su upućeni. Ako se proveriti ova knjiga koja je neosporno autentična i njena autentičnost ničim nije dovedena u pitanje, tačno se može videti da je broj istorije bolesti 10.014, koji je Mitar Vasiljević dobio prilikom ulaska u bolnici, je upravo broj koji je dodeljivan pacijentima koji su tog dana primljeni, jer se taj broj daje redom,

kako koji pacijent bude primljen. Više takvih primera je ovde dato. Navedeni su i u podnesku Odbrane. Svi ti podaci su ... Apsolutno moguće da budu upoređeni sa podacima ovih drugih knjiga sa knjigom P137, a u slučaju onih koji su iz višegradskog Doma zdravlja upućeni na lečenje, kod apsolutno svih koji su upućeni u Užice nađeni su odgovarajući podaci i u knjizi koja je dokaz P137 i u ovom registru koji predstavlja broj 136. Nemoguće je bilo ili nemoguće bi bilo, bilo na koji način, bilo za koga, pa i za Mitra Vasiljevića, prepravljati ili falsifikovati takvu dokumentaciju. Samo bih podsetio da knjiga iz Višegrada koja se vodi kao dokaz D26, takođe nije osporena, iako je bila predmet provera autentičnosti, osim jednog jedinog upisa o kome je bilo reči i u reči gospodina Gruma, a to je da je kod 14. juna kao prva osoba tog dana upisan pacijent po imenu "Sredoje", a da je prezime prepravljano tako da je sada "Gogić", ne "Bajić", kao što se kaže, nego "Gogić", a da ispod toga liči da je bilo možda "Lukić". U svojoj završnoj reči tužilac se osvrnuo na stav Odbrane da se iz godine starosti koja je upisana u rubrici, da se ne može raditi o Sredoju Lukiću i da je verovatno ispravljena očigledna greška, ali je primedba gospodina Gruma bila da je to možda kasnije upisano. Međutim, upravo iz tog dokaza koji je priložen uz podnesak Tužilaštva, vidi se fotokopija te stranice i vidi se jasno da u rubrici u kojoj se upisuje matični broj i koji je u svim rubrikama uvek ispunjen, gde prvih sedam cifara predstavlja datum, mesec i godinu rođenja, da se radi o osobi koja je rođena 5. februara 1927. godine i da se zaista radi o nekoj drugoj osobi, a ne o Sredoju Lukiću, iako ništa ne bi bilo ni čudno da je takav pacijent toga dana, dakle, ujutru, kao prvi pacijent pregledan, jer imamo još jedan primer na koji se tužilac takođe poziva, a to je da je 7. juna 1992. godine Milan Lukić sa tačnom godinom rođenja, upisan u spisak pregledanih pacijenata, te je izražena sumnja da je to učinjeno kao neka vrsta alibija obzirom na događaj koji se odigrao 7. juna 1992. godine. Međutim, kako je vidljivo iz tog opisa, Milan Lukić nije nigde upućen, dakle, samo je pregledan i kada pažljivo pogledamo izjave svedoka VG-14 i VG-32, o čemu će biti reči kada obradimo taj deo, vidljivo je da su oba svedoka tog dana još na Bikavcu primetili da Milan Lukić ima neki zavoj na ruci ili flaster i da je bio kod lekara, što, dakle, potpuno suprotno stavu Tužilaštva, još više podupire tezu Odbrane da se zaista radi o jednom potpuno autentičnom dokumentu i da je nemoguće bilo da, recimo, Mitar Vasiljević bude povređen 27. ili 28. juna, kao što pokušava da učini svedočenjem nekih svedoka, posebno svedoka VG-81, jer takav upis ne postoji, niti bilo kakvo moguće prepravljavanje, a svedok, doktor Goran Lončarević, koji je primio Mitra Vasiljevića, je 24. juna sam povređen i prebačen u bolnicu u Užice i, dakle, iako se on lično ne seća datuma pregleda Mitra Vasiljevića i datum utvrđuje isključivo na osnovu ovih podataka, to sigurno nije mogao da bude 27. ili 28. jun, kao što, na neki način, pokušava svedok VG-81 da dokaže iz posebnih razloga, jer je to svedok koji tvrdi da je upravo u tom periodu od 14. juna pa do 25. juna, navodno, viđao Mitra Vasiljevića u raznim situacijama i to sa Milanom Lukićem ili bez Milana Lukića, što je nemoguće. Dakle, kada imamo u vidu i ostale medicinske dokaze koji se nalaze u ovom premetu, knjigu operacija na ortopediji, dokaz D32, dakle, ostalu

dokumentaciju i knjigu sa psihijarije na koju je 7. jula prebačen pacijent Mitar Vasiljević i ocenom iskaza svih ovih svedoka lekara i medecinskih sestara koji sigurno ne bi zbog Mitra Vasiljevića, koga su neki od njih zapamtili, a neki i ne, kao pacijenta bolnice, da bi o ovome lažno svedočili ili da bi učestvovali u eventualnom falsifikovanju ovakvih dokumenata kao što je čitav niz medecinske dokumentacije, koji se u to vreme vodio i, na sreću, je sačuvan. Ovde moram da kažem da, na nesreću Mitra Vasiljevića, on lično nije sačuvao ni jedan od snimaka koje je on lično imao od ovih povreda, kontrola i lečenja, što bi znatno, znatno olakšalo ovaj postupak ovde koji se posebno komplikovao oko veštačenja snimka koji je doktor Moljević 1. novembra 2000. godine, sa ostalom medecinskom dokumentacijom, doneo i koji je uzet i kasnije bio predmet veštačenja. Zbog i vremena, a i zbog toga što je o tome i rečeno i u podnesku Odbrane, neću se posebno zadržavati na svim veštačenjima koji su u vezi sa tim obavljani i tome da li je ili nemoguće da je to kompatibilan snimak ili snimak Mitra Vasiljevića, ali reći ću da i u slučaju da taj snimak nije bio snimak povredene noge Mitra Vasiljevića i da je pogrešno kao takav označen i bio u bolnici i, na malopre opisan način uz ostalu dokumentaciju predat, to nikako ne znači da je bilo koji od ovih pisanih dokumenata o kojima sam govorio na bilo koji način doveden u pitanje. I sam doktor Moljević je prilikom glavnog ispitivanja na pitanje da li su se takvi slučajevi pogrešnog označavanja i mešanja snimaka dešavali, rekao da se to na žalost i danas dešava i da je on skoro imao takav slučaj, te, po meni, postoji mogućnost da i tada, pogotovo obzirom na vreme u kome se to dešavalo i propuste koji su činjeni, da je možda došlo do neke zamene snimaka ili greške, ali taj snimak niti je dao Mitar Vasiljević kao svoj snimak, niti on može da zna da li je zaista taj snimak njegov pravi snimak, jer, podsetio bih da od početka postupka, Odbrana i sam Mitar Vasiljević, nikada nisu osporavali lekarske preglede ili veštačenja i uvek smo davali saglasnost da se ista obave i da se ova dokumentacija proveriti. Dakle i u slučaju da se uzme da ovo i nije snimak njegove noge, zaista ništa ne može promeniti u pogledu neospornih pisanih dokaza, pre svega, a ne samo iskaza desetina ovih svedoka koje sam nabrojao, da je Mitar Vasiljević počev od 14. juna u 21.35, pa sve do 28. jula 1992. godine, neprekidno bio na lečenju u toj bolnici. Ne bih pominjao ni druge dokaze i svedoke koji su ga vidali, posećivali i detalje u vezi sa tim. Podsetio bih samo da i iz izjave u svojstvu svedoka, gospodina Roja, proizilazi da je jedan svedok muslimanske nacionalnosti bio sa njim u bolnici u to vreme, a da je izjavu o tome davao još 1997. godine, dakle, pre nego što se i znalo za Mitra Vasiljević i optužbu ovde pred ovim Sudom. Zaista smtram da su svi ovi dokazi takvi da jasno pokazuju da je Mitar Vasiljević, sa podacima koji su identični ovima koje ovde imate, bio kao povređen najpre primljen u Dom zdravlja u Višegradu, 14. juna, a zatim u bolnicu u Užicu gde je neprekidno proveo. Samo još jednu jedinu rečenicu ću u vezi sa tim reći. Obzirom na takođe izraženu sumnju u glavnoj reči Tužilaštva, da je Mitar Vasiljević 14. juna po upisu u ovu knjigu D26 upisan kao, da kažem "treći od pozadi", odnosno da je posle njega samo još dva pacijenta su tog dana pregledani i da se time izražava sumnja u vreme prijema, koje, na žalost, u celoj toj knjizi nije upisivano,

osim u šest ili osam slučajeva koje je upisivala neka medicinska sestra, koja je pisala ćirilicom i koja je jedina upisivala vreme, ali je u odnosu na broj upisanih to neznatno. Ja bih u vezi sa ovim prigovorom samo podsetio da je pre Mitra Vasiljevića, dakle, samo tri pacijenta pre njega, pregledan Dragan Filipović koji je kao ranjen upućen u Užice, dakle, pre Mitra Vasiljevića i po kjinizi 537 iz Užica, u Užicu je primljen u 15.40, što bi značilo da je iz Višegrada krenuo negde nešto pre sigurno 14.00 popodne, a da je posle njega kao treći pacijent, pregledan i primljen Mitar Vasiljević, što je posebno moguće i treba imati u vidu da je to bila nedelja i da je to bio praznik i da su dolazili verovatno ljudi na pregled samo oni kojima je zaista to bilo hitno ili neophodno. Časni Sude, ja ne znam ...

SUDIJA HANT: Mislím da možete da radíte do 17.30, a onda će to da bude tačno polovina.

ADVOKAT DOMAZET: Dakle, iz ove dokumentacije koju je moguće proveriti na mnogo načina i koju smo, bilo kroz unakrsna i glavna ispitivanja svedoka i primerima koje smo sami nalazili, pokazivali koliko su ovi dokumenti verodostojni i koliko su kompatibilni dokumenti iz Višegrada u odnosu na medicinsku dokumentaciju u Užicu, za pacijente koji su dolazili iz Višegrada. Tačno je i stoji ta primedba, da je bilo propusta koji su činjeni i u drugim sličnim slučajevima, bar, kako su svedoci objasnili, a to su da u istoriju bolesti nisu upisivali podatke u sve one rubrike što je moglo da pomogne da je, recimo, u istoriju bolesti Mitra Vasiljevića, P138, da je popunjena rubrika "dan i čas povrede", koja nije popunjena. Kako su svedoci objasnili, u najvećem broju slučajeva to se nije radilo, ali upravo ovo ukazuje da nije bilo nikakve namere da se bilo šta falsifikuje, jer je to moglo da bude i upisano naknadno i da se možda lakše ili teže to utvrdi. A podsetio bih da je ta istorija bolesti bila predmet veštačenja od strane Forenzičkog instituta Ministarstva pravde Holandije (The Netherlands Forensic Institute), na zahtev Tužilaštva, a da je Odbrana insistirala da taj dokaz uđe kao dokaz, jer se iz njega vidi da su upravo ovu istoriju bolesti, da je popunjena, da je popunjavana sa tri različite pisaće mašine, koje su, po nalazu tih veštaka, bile u upotrebi u to vreme, dakle, u 1992. godini, ali je karakteristično da su iste mašine upotrebljene upravo prilikom popunjavanja podataka sa raznih odeljenja i vidljivo je da je, recimo, ista mašina na kojoj je upisano ime doktora sa psihijatrije koji je preuzeo nastavak lečenja, psihijatrijska dijagnoza i dan otpusta iz bolnice koji su svi na prvoj strani, su popunjeni tom mašinom koja je očigledno bila na tom odeljenju. To je samo jedan od dokaza da se zaista radi o autentičnoj dokumentaciji ali, kako sam shvatio i završnu reč tužioca, ni Tužilaštvo nije stavilo primedbu na autentičnost bilo kog od ovih dokaza na koje sam se pozivao. Iz tih razloga smatram da je zaista, pre svega na ovaj način, dakle, lekarskom dokumentacijom, a tek onda svim ovim svedocima, posrednim i neposrednim, počev od povređivanja i prevoza, do onih koji su ga lečili ili posećivali, jasno utvrđeno da je počev od 14. juna 1992. godine, negde popodne od časa kad je prebačen u Višegrad u Dom zdravlja, pa

nadalje, nemoguće da bude viđen u bilo kom incidentu, sam ili bilo sa kim na teritoriji Višegrada. Ako u tom delu se zadržim na onome šta je Tužilaštvo istaklo kao nekoliko primera koji bi ukazivali da je, navodno, pre ovog vremena Mitar Vasiljević učestvovao u nekim incidentima koji bi ukazivali na osnovanost optužbe, to bi se odnosilo, prema onome šta je tužilac rekao, na svedočenje svedoka VG-80 za koju kaže da je navodno u dva maha u toku juna te godine videla sa prozora svoje kuće u Višegradu Mitra Vasiljevića, u jednoj prilici sa još nekoliko ljudi, kada je imao naoružanje kod sebe. Međutim, ta svedokinja u pogledu tog događaja zaista ne daje ni otprilike datum kada bi to eventualno moglo biti, taj prvi događaj gde je navodno videla Mitra Vasiljevića nekoliko trenutaka ispred obližnje garaže, a, s druge strane, obzirom na to i ukoliko je to tačno, moguće je da je to period kada je bio rezervista u Prelovu i dolazio u uniformi i sa naoružanjem u Višegrad, tim pre što se ne vidi da bilo kog od tih lica sa kojima je bio, poznaje ili da su eventualno članovi bilo kakve paravojne ili druge formacije, dakle. A kad se radi o drugom događaju gde je navodno videla Mitra Vasiljevića kako izlazi iz njene kuće ili se slučajno ili na drugi način prevarila, jer to govori kada je bilo na nekoliko dana pre njenog napuštanja Višegrada i to bi moglo, dakle, da budu poslednji dani juna, jer je početkom jula napustila Višegrad, a tada zaista nije mogla da vidi Mitra Vasiljevića. Ono šta je kod te svedokinje, još jedino hoću reći, simptomatično je da je prilikom davanja ranije izjave policiji, pominjala više od 20 imena Srba koji su, po njoj, počinili neke stvari u Višegradu, a da ime Mitra Vasiljevića ni u jednoj prilici nije pomenula. Međutim, mnogo značajnije je svedočenje svedoka VG-81 na koje se uglavnom Tužilaštvo oslanja, upravo u pokušaju da pomoću ovog svedoka dokaže neku nedozvoljenu aktivnost Mitra Vasiljević i u periodu pre 14. ili do 14. juna 1992. godine.

SUDIJA HANT: Sada ćemo da napravimo pauzu, a nastavićemo u 17.50.

(pauza)

SUDIJA HANT: Izvolite, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, časni Sude. Pre nego što dam ocenu iskaza nekoliko svedoka Tužilaštva, a koji su bili predmet posebne ocene Tužilaštva, samo bih ispravio moj navod u pogledu svedoka VG-80, jer se moglo protumačiti da sam rekao da je videla Mitra Vasiljevića iz svoje kuće, dakle, individualne kuće, a radilo se o stambenoj zgradi. Kada se radi o svedoku VG-115 na koju se Tužilaštvo poziva u posebno tri različite stvari, tri različita događaja koji su se navodno odigrali pre 14. juna 1992. godine. Ova svedokinja inače za događaje posle 14. juna tvrdi da je čak do 25. juna videla Mitra Vasiljevića na razne načine, što po stavu Odbrane očigledno diskredituje ovoga svedoka koji je, inače, u posebno lošim odnosima sa porodicom

Vasiljević. I prvi događaj koji se pominje u završnoj reči tužioca je, navodno, oduzimanje lične karte ovog svedoka od strane Mitra Vasiljevića, što Tužilaštvo povezuje sa sličnim postupcima Mailana Lukića. Podsetio bih da je na tu okolnost saslušavana i u svojstvu svedoka i supruga optuženog i da je i ona, kao i optuženi, apsolutno negirala da je u bilo kojoj situaciji u blizini njihove porodične kuće imala takav susret sa svedokom VG-81 i, upravo se ispravljam jer sam malopre pogrešno označio sa "115" svedoka o kome govorim. Dakle, govorim o svedoku VG-81. Da podsetim, ona tvrdi da je u vreme odlaska Užičkog korpusa, a kao dan navodi 19. maj, da je u blizini kuće Mitra Vasiljevića zaustavljena na "check point-u" (kontrolni punkt) koji je tu bio, da je tu bilo tri naoružana vojnika, a Mitar Vasiljević naoružan, u crnoj konobarskoj uniformi i njegova žena, tu. Teško je reći zbog čega bi ova svedokinja tako svedočila u ovom slučaju, ali očigledno je da u to vreme je to bio punkt Užičkog korpusa koji su čuvali vojnici koje ona pominje i da niko nije mogao, niti imao pravo da učestvuje, pa pogotovo ne na ovaj način da u jednoj konobarskoj uniformi bude vojnik na tom, inače vojnom, punktu. Ni vreme kada se to odigravalo i vreme Užičkog korpusa ne ukazuju da je takav događaj apsolutno bio moguć i da nešto posebno može da ima težinu u ovom Predmetu. Međutim, drugi primer koji je naveden u završnoj reči tužioca je veoma značajan i veoma ozbiljan, a tvrdnja da je 9. juna 1992. godine bio u kolima zajedno sa Milanom Lukićem i da je tog dana učestvovao u ugravanju u kola Rasima Torohana, te da je na taj način učestvovao u uzimanju lica koga više niko posle toga, kažu, nije video. Ovo je pomenuto i, čini mi se, u posanom podnesku i u završnoj reči kao 9. juni i kao datum, međutim, očigledno, mislim da se radi, pre svega, o greški tužioca, jer je svedokinja govorila o 14. junu kao datumu i to ne samo u prethodnoj izjavi koju je davala kad je rekla da je taj događaj bio na četiri ili pet dana pre njenog napuštanja Kosova Polja, odnosno pre ubistva Stanka Pecikoze, po kome je te dane i računala, već i zbog toga što je i u glavnom isptivanju ona, u stvari, to rekla i, ako se transkript pažljivo pogleda, vidi se da datum koji se pojavljuje kao 9. jun, nije datum u vezi sa Rasimom Torohanom, jer je, najpre, objašnjavala kako je 14. juna videla grupu iz Koritnika, da bi na pitanje gospodina Gruma na strani 1224, "kasnije toga dana da li ste imali priliku da vidite gospodina Mitra Vasilejvića?", ona dogovorila "da" i opisala ovaj događaj sa crvenim "Pasatom" (Passat), dakle na dan kada je grupa iz Koritnika bila, 14. juni, da bi u jednom trenutku rekla da je u tom momentu videla Igbalu Kurspahić i zatim rekla, "Ne, ja se izvinjavam. To je bilo na dan 9. juna. Moram da se skoncentrišem malo." Dakle, očigledno je opisala ovaj događaj sa Torohanom kao što je i ranije opisivala od 14. juna, a da je 9. jun nešto drugo bilo šta nije opisala. Na kraju, u dokazu D34 koji predstavlja stipulaciju između Tužilaštva i Odbrane u vezi sa ovim svedokom, je i upisana izjava, kao nesporna, ovog svedoka da je 14. juna popodne tvrdila da je videla ovaj događaj. Kada se ima u vidu da se to odigralo u zalazak sunca oko 18.00 popodne, a kad imamo u vidu da je zalazak sunca tog dana, po podacima koje imamo, bio tek posle 20.00, očigledno je da tog dana, ukoliko je takav događaj sa Milanom Lukićem i Torohanom postojao, nije Mitar Vasiljević učestvovao, niti bio učesnik u

tome, tim pre što bih morao da podsetim da je i to kako je ova svedokinja računala te dane uporno tvrdeći ovde pred Sudom da je 19. juna te godine poginuo Stanko Pecikoza i da je zbog toga na dan saznanja za njegovu smrt, da su prebegli preko Drine i napustili Kosovo Polje. I sve ove događaje na nekoliko dana pre toga, kao što je recimo i ubistvo Nurke Kos, za koje tvrdi da je dva dana pre toga bilo, a i u koje meša Mitra Vasiljevića, računala prema danu smrti Stanka Pecikoze. Iz zvaničnih pisanih dokaza se utvrđuje da je Stanko Pecikoza poginuo 20. juna, te gledajući unazad ove dane, čak i ovaj događaj mogao biti ne 14. nego 15. juna i svi oni događaji za dan kasnije ... Očigledno je izmislila učešće Mitra Vasiljevića, i tada i u ovim kasnijim događajima, pa možemo da pretpostavimo da je i prethodni, još jedan neraščišćeni događaj o kome je bilo reči u završnoj reči tužioca, takođe izmislila, kada je rekla da je 10. juna, na dan uoči kurban bajrama, Mitar Vasiljević kao suvozač u nekoj zelenoj "Zastavi" ili nekim kolima, prošao pevajući i izražavajući se ružno o nekom mesu za Muslimane za kurban bajram. Podsetio bih da o tome nije u svom saslušanju ranije kod istražitelja govorila, iako je, navodno, govorila da je čitavih mesec dana viđala Mitra Vasiljevića, ali ovakav konkretan događaj nije nikad spomenula. Smatram da ovakvom svedočenju, za koje je očigledno da je u najvećem delu moglo lako da se utvrdi da je netačno, ne treba verovati ni u ovom prvom delu, za koje nemamo neke posebne dokaze sem ovih nelogičnosti i protivrečnosti u njenoj izjavi. Podsetio bih da je to svedokinja koja je organizovala tajno i protivpravno snimanje u Kosovu Polju februara prošle godine, na kom događaju se ne bih zadržavao, s obzirom da je o njemu bilo reči i da je bilo reči i u mom pisanom podnesku i mislim da, u svakoj varijanti, dakle i u slučaju da je svedok VGD-30 stvarno svojim glasom, dakle da se radi o njegovom glasu, govorio ono šta stoji u transkriptu, da je i to ukoliko je slučajno radio, jer zaista ne mogu da isključim možda ni nameru, obzirom da se radi o svedoku koji je ovde doveden u vezu sa prodajam raznih informacija, pa i video traka, pa i mnogih stvari koje apsolutno mogu da utiču da verujemo da je mogao i u ovom slučaju da možda i namerno ovakve podatke, koji bi pomogli svedokinji da ove svoje dokaze o kojima je ona i njeni prijatelji svedočili, da bi mogli da uklope, jer, podsetio bih da je svedokinja očigledno govorila neistinu pred Sudom kada je rekla da je prvi put tek iz saslušanja tog svedoka koje je videla na televiziji, saznala za ovaj datum i da to nije, navodno, 27. ili 28. juni, što je očigledno bilo netačno, jer je ta traka još pre početka suđenja, početkom avgusta, već bila predata na veštačenje institutu u Holandiji (Holland), dakle, očigledno se to planiralo mnogo ranije nego ono o čemu ona ovde govori. O njenom svedočenju sam i više rekao u podnesku i još bih samo rekao nekoliko reči o još nekoliko svedoka koji su od izuzetne važnosti za ocenu verodostojnosti onoga šta oni tvrde. Jedna od njih je svedokinja 105, na koju se gospodin Grum pozivao nekoliko put, u jednom vrlo, ovako i dirljivom izlaganju, da iz tog njenog svedočenja proizilazi da je Mitar Vasiljević u Vatrogasnom domu pomilovao devojčicu i uveravao je da je njen otac u Sarajevu, iako je nađen kasnije u Drini. I to je više puta, i u pisanom i u usmenom izlaganju, pomenuto ovde pred Sudom, pa bih morao samo

sa nekoliko reči da kažem da, pre svega, nije tačno da je ova svedokinja na Sudu posvedočila da je 13. juna prebačena u Vatrogasni dom, jer jeste u glavnom ispitivanju na pitanje direktno da li je na treći dana bajrama došla u Vatrogasni dom, odgovorila da zna da je bila sreda, da nije pismena i da ne zna tačno kad je bio bajram, ali da je to bila sreda, da bi u unakrsnom ispitivanju na moje pitanje, obzirom da je u prethodnoj izjavi govorila o sredi 17. junu kao datumu kad je došla u taj Vatrogasni dom, rekla da se zaista radi o sredi 17. Međutim, ono šta je još važnije nego taj datum, je to da ona tvrdi da ta osoba, za koju opisuje da je na takav način pomilovala devojčicu i rekla ovo šta je gospodin Grum naveo, koju je ona identifikovala kao Mitar Vasiljević, da je ta osoba nosila brkove i to je ponovila na moje pitanje dva puta. Nikakva saznanja o Mitru Vasiljeviću nije imala, jer je tvrdila da je to čula od drugih osoba, a iako je o njemu stalno pričala, na albumu fotografija ga nije prepoznala, već joj je jedna osoba jedino ličila, za koju je tvrdila da misli da je iz Kragujevca i to pored toga što je priznala da je videla i na televiziji i u novinama pre tog prepoznavanja Mitra Vasiljevića. Dakle, apsolutno jedan dokaz koji je prihvatljiv i ne može se ni na koji način raditi o Mitru Vasiljeviću, ne samo, dakle, zbog ovog datuma koji je posle 14. juna, već iz ovih drugih razloga, ali pokazuje zaista neku čudni nameru mnogih svedoka da umešaju Mitra Vasiljevića u ono u šta, zaista, nikakao ne bi mogao da bude umešan i to ono šta sam i rekao u podnesku, a moram i sad samo da ponovim, da je do potvrđivanja optužnice samo nekoliko svedoka postojalo koji su govorili o ovim njegovim navodnim nedelima, a da je posle pritvaranja, posle ovog postupaka, većina svedoka po prvi put saslušavana i davala izjave o njegovom navodnom učešću. S tim u vezi, identifikaciju na način koje je Tužilaštvo vršilo, dakle, posle hapšenja Mitra Vasiljevića sa fotografijom Mitra Vasiljevića iz zatvora u Ševeningenu (Scheveningen), među ostalim fotografijama kada su svi svedoci mogli da vide, i to više puta i na televiziji i u novinama njegovu sliku, tu istu iz zatvora, zaista je najmanje pouzdan dokaz na koji bi trebalo ovom prilikom da se oslanjamo, a još manje na prepoznavanje u sudnici. Kada se radi o dva svedoka koji svedoče dosta relevantnih stvari u vezi sa Pionirskom ulicom, a nisu iz ove grupe Koritnik, najkraće bih samo rekao o tome zbog čega smatram da nisu njihovi iskazi verodostojni i to jedne delimično, a druge svedokinje apsolutno, u celosti. Iskaz svedokinje VG-77 je verovatno tačan u delu u kome kaže da je tog dana prošla ulicom Pionirskom i da je videla kod kuće Memića ljude i da je pet do 10 minuta sa njima porazgovarala i da je zatim produžila sa svojim svekrom i svekrvom niže ulicom i da je na raskrsnici Pionirske ulice i glavnog puta videla, navodno, Mitra Vasiljevića kako stoji sa jednim vojnikom. Zašto ovaj deo iskaza ove svedokinje apsolutno nije tačan? Pre svega, ona je i sama izjavila da je Mitra Vasiljevića onako poznavala, iz prolaza, iz viđenja, da ga čak ni kao konobara nije videla, odnosno, nikad nije bila u prilici da vidi i očigledno ga nije dobro poznavala. Nije ga prepoznala ni u albumu fotografija ni pored ovog načina da je moglo da bude lakše da prepozna. Kaže da je ta osoba koju je ona identifikovala kao "Mitar Vasiljević", stajao sa nekim vojnikom, imala žuti šešir koji zaista niko nikada nije pomenuo. I, ako

imamo u vidu da svedok VG-87, koji je bio u situaciji da dobro osmatra sve šta se dešavalo, jer je samo to i radio iz svog skrovišta na tavanu kuće u Pionirskoj, tvrdio je u vreme dolaska ovih ljudi Mitar Vasiljević bio u blizini njegove kuće, jasno je da nije mogao da bude dole u gradu, odnosno na ovom mestu gde je ona opisala i da je u ovom delu ona zaista pogrešila kad je tu osobu, tog vojnika, identifikovala sa Mitrom Vasiljevićem. Međutim, njen iskaz veoma je značajan u delu kada kaže da uopšte tog dana nije videla svedokinju VG-115 i kada objašnjava gde je u to vreme živela ta svedokinja u Pionirskoj, ali je sigurna da je tog dana nije videla. Ovo je važno zbog toga što svedokinja 115 koja pretenduje ne samo da je očevidac svega šta se desilo u Pionirskoj, a kao što je i objašnjeno u podnesku, apsolutno priča priču koja je neprihvatljiva, jer govori o tome da je to bilo negde predveče, posle 19.00 sati uveče, da je odmah iza toga pao mrak, da je vreme bilo toplo, a znamo da je bilo kiše i da je videla kako tu grupu kojoj se i ona pridružila na kraju, odnosno išla je u tom pravcu, pratio ne samo Mitar Vasiljević već svi Lukići, Zoran Vasiljević i još neka lica koja je ona pomenula. Ovakva njena izjava u pogledu Pionirske ulice je očigledno potpuno izmišljena i ne odgovara ni približno onome šta se dogodilo tada, ali je simptomatično da ona spominje ovu svedokinju VG-87, da je nju sreća, da su se čak i pogledale, izmenile poglede i da je ona bila sama, što znači da je tako nešto čula i da je uklopila u svoju priču, a ne znajući da je ova svedokinja išla i sa svekrom i sa svekrvom i ne znajući za mnoge ove detalje koji su potpuno pogrešni. Kada se ima u vidu da je ta svedokinja čak rekla da je ona očevidac i požara na Bikavcu, što je teoretski moguće, ali veoma malo verovatno, uz ovakvo prikazivanje događaja u Pionirskoj zaista joj se ne može verovati ni kada tvrdi da je u svim oni drugim situacijama videla i Mitra Vasiljevića i druge kako vrše dela. A to se odnosi, pre svega, na događaj koji ona opisuje, koji nije obuhvaćen optužnicom i nije bio predmet prikupljanja dokaza Odbrane, a koji je ona ispričala da je, navodno, jedne večeri pred njenu kuću koju ona sasvim na drugi način opisuje, jer svedokinja VG-77 opisuje da je ona stanovala na kraju ulice Pionirske, a ne ovde gde ona tvrdi, da su došla kola sa Milanom Lukićem i Mitrom Vasiljevićem i još nekim vojnikom i da je gledala kako su, navodno, ušli u kuću u susedstvu u baterijskim lampama pretraživali od trećeg sprata, drugog, da bi na prvom, navodno, našli taj bračni par Kurspahića i da je čula kako pucaju u te ljude, a da je sutradan videla njihove leševe na vratima kuće, uz otvorena vrata kuće, da su tako bili pet ili šest dana. Kada se ima u vidu da su ljudi koji su došli iz Koritnika, odnosno svedokinja koja je išla u tu kuću i koja se vratila i rekla da je zatekla te ljude ubijene, ali ne samo da su oni bili, ne na vratima kuće, već u kući, žena pored šporeta, muškarac na sofi, već da su oni bili zaklani, a ne ubijeni iz vatrenog oružja. Potpuno je jasno da je i ovaj događaj ova svedokinja, takođe, izmislila kao i učešće Mitra Vasiljevića, a govoreći o njemu kao događaju iz ranog leta, što bi značilo kraj juna. Preostali navodni događaji koji su prema njoj bili u julu mesecu ne bih komentarisao, jer je očigledno da je izmislila bar učešće Mitra Vasiljevića, ako su ti događaji se i odigrali kako je rekla i učestvovala lica koja je govorila. Još jednog svedoka bi samo pomenuo, a to je VG-61 koji se pojavljivao kao svedok iz druge ruke, svedok koji je,

navodno, po pričanju svog oca čuo o tome ko su bili izvršioци dela u Pionirskoj. Iako je on pogođen ovim, jer je jedan dobar deo svoje porodice izgubio u ovom zločinu i, verovatno, postoji njegova želja da dodatno tereti ne samo Mitra Vasiljevića već i još neke ljude, očigledno je da nije mogao da te podatke dobije od svog oca, jer smo i ovde pred Sudom pogledali video traku u kojoj taj čovek samo dvadesetak dana posle ove tragedije priča ono čega se sećao i kako je odmah po početku požara uspeo da izađe na ulazna vrata i da se spase, a ujedno kaže da nije mogao da prepozna te učesnike, da su to bili mladi ljudi. Dakle, nikoga pa ni Mitra Vasiljevića nije umešao i nemoguće je da bi to kasnije na bilo koji način učinio. Posebno je, još samo to da napomenem, netačna tvrdnja tog svedoka da je nekih desetak dana ili odmah posle ovog događaja, o svemu tome saznao od svedokinje VG-13 koja je došla u mesto u kom je on bio u policijskoj stanici i sve mu ispričala, kad se ima u vidu izjava te svedokinje da je u to mesto otišla tek krajem jula ili početkom avgusta te godine. U svakom slučaju, mislim da svedočenje ovog svedoka ne samo zbog alibija, već i zbog ovih razloga, je apsolutno neprihvatljivo i da se ne treba na njega oslanjati. Još jedan je svedok u naknadnom dokaznom postupku bio predložen od strane Tužilaštva, to je svedok VG-117, ali tu sam zaista u podnesku opširno naveo zbog čega se ovom svedoku ne može verovati i, zbog toga, neću se na tome zadržavati ovog puta, već vas molim da te moje argumente iz podneska pogledate. Još samo nekoliko reči pre nego što pređem na onaj moj završni deo gde ću analizirati događaje na Drini, odnosno delo u kojem je Vasiljević bio prisutan i dati završni zaključak, samo nekoliko reči o onome šta je naveo tužilac u odnosu na svedoka Odbrane i garancije svedocima koje smo tražili. Reći ću ovog puta da garancije za svedoke Odbrane je Odbrana tražila za sve svedoke koji su dolazili sa područja Bosne i Hercegovine, bez obzira da li je neko od njih tražio ili nije - većina nije ni tražila to - upravo da bismo избегли, mi kao branioci, bilo kakvu neprijatnu situaciju tako da to nema onaj značaj koji Tužilaštvo daje i još samo neki pokušaj ispravke još nekih stvari gde Tužilaštvo kaže u svom podnesku da je susret sa Koritnikom nije bio prvi susret Mitra Vasiljevića, jer je zbog Koritnika i kao mlad osuđen za pevanje jedne pesme. Radi se o jednoj pogrešci, jer se radi o selu Klašnik, a ne Koritnik. I navodi se kao član 119, veoma ozbiljan član, po kome je suđen, za koji je predviđena i kazna od preko 10 godina zatvora, što nije tačno i vidi se iz nalaza profesora Đurđića da je ovo delo, verbalno krivično delo, bilo gonjeno po optužnom predlogu, a ne optužnici i da su to dela do tri godine zatvora, a da ovo delo za koje se poziva tužilac, je mnogo ozbiljnije i to je delo za koje je svojevremeno optužen i suđen Alija Izetbegović. Ja, kao što sam malopre rekao, neću, dakle, posebno obrazlagati ostale delove mog podneska koji se tiču veštačenja psihijataru, obzirom da sam o tome dao dosta opširno svoj stav u podnesku Odbrane i na kraju ću dati svoje viđenje ovog događaja, odnosno krivičnog dela koje se stavlja na teret Mitru Vasiljeviću na Drini 7. juna 1992. godine. U podnesku Odbrane u vezi sa ovim događajem, iznete su činjenice koje su, po mišljenju Odbrane, nesporne, na strani 19 podneska. Ja nisam čuo u završnoj reči tužioca da su te, po meni, činjenice osporene, te ću nastojati da iznesem i komentarišem sporne činjenice kao i one koje

smatram bitnim. Ne želim da se zadržavam na delu koji se odnosi na Bikavac i ponašanje Milana Lukića i njegovih vojnika, jer se to ne tiče optuženog ni na koji način. Zadržao bih se samo na delu koji smatram značajnim obzirom na izraženu sumnju gospodina Gruma za upis Milana Lukića kao pacijenta Doma zdravlja. Obzirom da sam o ovome već govorio u svom uvodu i rekao da su ova dva svedoka potvrdili da su videli zavoje i flastere na ruci Milana Lukića i pretpostavljaju da je bio kod lekara, to neću dalje ovo komentarisati, a to se može videti na strani 242 i 424 transkripta. Kada su stigli i ušli u hotel "Vilina vlas" oba svedoka su najpre videli i čuli vojnika u maskirnoj uniformi koji se žali Lukiću da je "ona budala", govoreći o Šušnjaru, pustila zatočenike, da bi to Lukić po ulasku raspravljao sa Šušnjarom koji se pravdao da dva-tri dana nije imao šta da im daje od hrane. Dok je Lukić bezuspešno tražio ključeve, svakako u nameri da pritvori dovedene ljude, oba svedoka su primetila Mitra Vasiljevića kako stoji oslonjen na pult recepcije prema ulazu u bazen, što i nije sporno, ali je svakako sporno to što VG-32, koji je tako dobro osmotrio Mitra Vasiljevića, da je video i oznake na džepovima košulje i dobro je video da Mitar nema oružje i da su mu čak ruke prekrštene. Da je bilo u kojoj ruci držao pušku ili čak da je bila pored njega, sigurno bi primetio i svedočio, ali očigledno da Mitar nije imao pušku i da je suprotno svedočenje svedoka VG-14 netačno, pogotovu kada se ima u vidu da je rekao na Sudu da je Mitar Vasiljević u levoj ruci držao automatsku pušku i kada se ima u vidu da je u pisanoj izjavi istražiteljima Tužilaštva u 1998. godini govorio da je video kod Mitra Vasiljevića poluautomatsku pušku, što je prihvaćeno, od stane gospođe Korner (Korner), kao tačno u Sudu, jer se svedok, na pitanje Odbane, nije mogao setiti, a inače svedoči da se veoma dobro razume u oružje. Doduše, oba svedoka svedoče da su prilikom polaska iz hotela na stepeništu u rukama Mitra Vasiljevića videli automatsku pušku i to VG-14, kao onu koju je prethodno opisao, a VG-32 kao "kalašnjikov" (kalashnikov) pušku. Odbrana smatra da su svedoci ovde svedočili neistinu u nameri da Mitra Vasiljevića uvuku kao sukrievca za tragediju koja se dogodila, verovatno vezujući ili pretpostavljajući da je mogao nešto da učini ili su ga bez ikakvih osnovanih dokaza smatrali delom grupe Milana Lukića i to u vreme kada su i davali te izjave o tome događaju. Iako u izjavama ove dvojice svedoka međusobno postoji mnogo razlika i u bitnom i u manje bitnim detaljima, pomenuću samo nekoliko: po jednom je po polasku iz "Viline vlasi" u "Jugu" bilo pet istih osoba, po drugom šest, što je, zaista, teško poverovati. Po svedoku VG-32, od puta u Sasama prema reci Drini išli su po širini tako da je bez uspeha pokušavao da pređe na levu stranu i priđe svom šuraku i svedoka VG-14 koji tvrdi da su se kretali u koloni jedan po jedan i da su Milan Likić i Mitar Vasiljević bili sa njihove leve strane, dok je u izjavi istražiteljima govorio o desnoj strani. Mnogo je važnije ono šta svedoče o trenutku kada su bili postrojeni jedan do drugoga uz samu reku, a licem prema reci i kada svedok VG-32 svedoči da je najpre Meho Džafić počeo da moli, pa odmah i njegov šurak, ali da su pucnji to prekinuli, a i da apsolutno ni jednu reč Mitra Vasiljevića nije čuo ni tada, kao ni ranije, za sve vreme dok je bio u njegovoj blizini, dok svedok VG-

14 svedoči da je čuo samo Mehov glas, ali navodno i Mitrov odgovor što je očigledno izmislio, jer bi tako nešto svakako čuo i svedok VG-32, a i sam kaže da je posle Mehovih reči počelo pucanje. A kada se ima u vidu da je Meho pogođen pre nego što su se čuli pucnji, to je svakako verovatnija tvrdnja svedoka VG-32 da je Meho odmah pogođen i da niko, pa ni Mitar Vasiljević, nije mogao da odgovori eventualno na njegov apel. Međutim, ovde je izuzetno važno ko je pucao u ove ljude obzirom da njih dvojica to nisu mogli videti, što i Tužilaštvo priznaje, ali izvlači zaključak o tome da je u tome učestvovao i Mitar Vasiljević, samim tim da je bio naoružan i, iz toga što VG-32 svedoči, da je posle naredbe da se puca pojedinačno, čuo tri škljocaja prebacivanja sa automatske na pojedinačnu paljbu i to sa različitih strana, a svedok VG-14 čuo četiri pucnja od kojih jedan tup iz puške sa prigušivačem. Oba svedoka, a naročito svedok VG-32, su davali više izjava o ovom događaju, najpre MUP-u Bosne i Hercegovine, zatim 1998. godine i istražiteljima Tužilaštva, na osnovu kojih izjava je i potvrđena prvobitna optužnica, ali ni jedan ni drugi nisu ni pomenuli ovo šta su na Sudu rekli. Svedok VG-32 je ovo objasnio time da je prilikom davanja druge izjave istražitelju Hansenu (Ib Jul Hansen) 2001. godine, za razliku od 1998. godine kada mu je navodno istražitelj nije dozvolio i da je tada želeo da objasni neke stvari u detaljima, ali da mu je istražitelj rekao da to nije važno. Ovo zaista nije uopšte verovatno, jer je poznato da su istražitelji upravo uvek tražili što više detalja, a ovo nisu detalji već vrlo važne stvari. Svedok kaže da je ovog puta istražitelj Hansen insistirao da se dobro seti šta je čuo tada na Drini i kada je rekao da nije čuo škljocanje, gospodin Hansen ga je piatio: "Gospodine, molim vas, mislite dobro i kažite mi koliko ste škljocaja čuli? Ja sam tada vratio traku i bio sam siguran da sam čuo tri škljocaja." Ne samo da je ovako objašnjene svedoka nelogično i neprihvatljivo, pogotovu da se pažljivim razmišljanjem od nekoliko sekundi seti tih detalja koji su se odigrali devet godina ranije, sa par trenutaka tog prisećanja, već i malo kasnije izjava tog svedoka da mu se to čak dobro urezalo u pamćenje, pa nije verovatno da ni u jednoj izjavi pre toga nije ni pomenuo. Očigledno je ovo od strane svedoka bilo sračunato da time dokaže i direktno učešće Mitra Vasiljevića, obzirom da je verovatno shvatio da za to nije dovoljna njegova izjava gde je on bio naoružan, pa je ovo trebalo dodatno da ga tereti. Po mišljenju Odbrane, ne samo da ovo nije realno da se svedok posle devet godina može ovog setiti, već je izvesno da to i nije mogao da čuje i da čak to uspe da tako odvoji tri različita škljocaja sa različitih strana. I to ne samo zbog teške situacije u kojoj se svedok našao, već i zbog toga što su ti škljocaji, ukoliko ih je bilo, bili u istom trenutku da ne bi bilo ni moguće tačno odrediti broj i odakle dolaze i da se samo na to obraća pažnja u eventualnoj rekonstrukciji, a pogotovu ne u situaciji u kojoj su svedoci bili. Stoga se isti prigovor odnosi na svedoka VG-14 koji, za razliku od VG-32, ne može da se izjasni o broju škljocaja i on posle više od devet godina, jer to nijednom ni u jednoj ranijoj izjavi nije rekao, da je čuo četiri pucnja od kojih je jedan tupi, očigledno ciljajući na snajper pušku sa prigušivačem, Milana Lukića. Iz ovakvih njihovih izjava, i to naknadnih, proizilazi da ni škljocanje oružja ni pucanje nije bilo istovremeno, već pojedinačno, to

jest, jedan za drugim. Što se tiče pucnjave, to je i moguće, i to, naravno, i od istog vojnika koji pojedinačnom paljbom može iz te puške da puca jedan hitac za drugim i da tri ili četiri pojedinačna hica koje je svedok čuo, nikako ne znači da moraju biti od tri ili četiri različite puške i da to mora važiti za ovaj slučaj. Međutim, za razliku od ovako nepouzdanih i veoma zainteresovanih, odnosno pristrasnih svedoka koji nastoje da otežaju situaciju Mitru Vasiljeviću, koji, na žalost, jedini do danas odgovara za njihovu nesreću, postoji svedočenje koje je veoma bitno za ovaj slučaj, a to je svedočenje svedoka VG-79, kome je Tužilaštvo u podnesku posvetilo samo jednu jedinu rečenicu i to da je posmatrao događaj sa druge strane reke bez ikakavog drugog komentara te izjave. Tek u usmenoj završnoj reči gospodina Gruma, a verovatno zbog podnesaka Odbrane u vezi sa ovim svedokom, gospodin Grum, iako veruje ovom svedoku, smatra da on nije mogao najbolje da vidi zbog položaja i udaljenosti i zbog toga što je dvogled predao prijatelju koji je duže gledao. Međutim, pažljivom analizom ovog svedočenja mogu se jasno utvrditi neke veoma važne činjenice. I pored toga što se svedok nalazio na 400 do 500 metara sa druge strane reke, jer je dvogledom pratio neprekidno događaje sve do momenta kad je počelo pucanje, a taj period do tada je upravo bitan i relevantan, kada se ima u vidu da je svedok VG-79 prepoznao među sedmoricom koja je bila poredana na obali Drine dvojicu, Mehu Džafića i Amira Kurtalića i to jedinu dvojicu koje je poznao, a da je čak mogao da primeti da je jedan od naoružanih bio svetlije plave kose da bi kasnije zaključivao da je to mogao biti Milan Lukić, kada je mogao da vidi da se radi i o snajperskoj pušci i o automatkim puškama kod vojnika koje je gledao, jasno je da je itekako dobro mogao da vidi i prati ono šta se dešava. Obzirom da je veoma dobro poznao Mitra Vasiljevića, što nije sporno, sigurno je da bi ga prepoznao da je Mitar Vasiljević bio jedan od trojice vojnika koji je bio iza poredane sedmorice civila i koje je video kada su počeli da pucaju. To šta je u izjavi istražiteljima rekao da je video sedmoricu civila i trojicu vojnika, na Sudu je objasnio time da je za četvrtog vojnika, dakle, osobu u uniformi, nije bio siguran, jer ga je, dok su išli od puta prema reci, čas viđao, to jest, činilo mu se da su išla trojica ili četvorica, a da na samoj obali nije nikako video tog četvrtog vojnika, jer pretpostavlja da je bio među drvećem, a sa njegove leve strane iz pravca gledanja. To je upravo verovatno i moguće objašnjenje i izjave samog Vasiljevića da nije prilazio i da je bio šokiran i veoma se neprijatno osećao. Očigledno je Mitar Vasiljević ostao pozadi među drvećem i sigurno nije bio ni jedan od trojice vojnika koje je svedok VG-79 nacrtao. Radi se o dokazu D1 koji ćete pogledati, koji ste i mogli da vidite, a koji je dao na zahtev istražitelja Tužilaštva prilikom davanja izjave. Gospodin Grum je u svojoj završnoj reči pokušao da ovo objasni crtežom svedoka VG-32, da se po tom crtežu upravo jedan od vojnika, i to gledajući iz pravca pogleda svedoka VG-79, drugi sa desna među drvećem, nalazi iza drveća, a da je Mitar Vasiljević bio prvi s leva, po svedoku VG-32. Međutim, upravo svedok VG-79 objašnjava da nije mogao da vidi vojnika koji je bio krajnje sa njegove leve strane, a to je mogao da bude samo Mitar Vasiljević i to ne samo zbog ovog objašnjenja već i zbog toga što bi svedok sigurno prepoznao Mitra Vasiljevića da je

bio među trojicom vojnika koji su pucali. On je tek posle započete pucnjave predao dvogled prijatelju te je upravo video sve šta je bitno i relevanto, a veoma je važno da je dobro i video i tvrdi da je pre njegovog poznanika Mehe Džafića, koga je prepoznao među sedmoricom civila, pao pogođen njemu nepoznati civil koji je stajao pored Meha Džafića, te kada se ima u vidu svedočenje dvojice preživelih da su primetili da je Meho pao pogođen pre nego što su čuli pucnjavu automatskih pušaka, proizilazi da je Milan Lukić i pre Meha Džafića iz snajperske puške sa prigušivačem upucao još jednog iz te grupe, a pre nego što su njegovi vojnici počeli da pucaju, a verovatno i on sam ponovo. Svedok VG-79 je u tome kategoričan. Iskaz ovoga svedoka zaista isključuje postojanje razumne sumnje da je Mitar Vasiljević, sem fizičkog prisustva, na bilo koji način učestovao u samom činu pucanja i ubistva tih ljudi. Ako treba proceniti da li je bilo moguće da na bilo koji način spreči ovaj zločin, Odbrana smatra da je to bilo nemoguće da to učini i silom, da je imao oružje, a nije, a posebno imajući u vidu ličnost vođe te grupe Milana Lukića i njegovo ponašanje, te posebno imati u vidu izjave svedoka VG-14 i VG-31 na pitanje Odbrane prilikom unakrsnog ispitivanja da li smatraju da je neko tom prilikom mogao da utiče na Milana Lukića, da mu naredi ili da utiče da izmeni svoje naređenje ili svoju odluku, svedoci odgovorili i to svedok VG-32 sa "ne", da bi na još direktnije pitanje takođe to potvrdili da nisu takvu osobu u njegovoj okolini mogli da vide. Na isto to pitanje je i drugi svedok odgovorio, "za ljude koji su bili okolo, oko njega, sigurno ne." Još treba reći da je na tom mestu reka Drina zaista prava sve do sela Mušići, da je pogled dobar, bez obzira iz koga se ugla moglo videti.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, mislim da je prilično jasno da nećete završiti do 19.00. Neću vas kritikovati zbog toga, ali je jasno da nećete.

ADVOKAT DOMAZET: Imam samo još zaključak da iznesem, nekoliko minuta.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, da li ćete vi da tražite da vam se dozvoli replika?

TUŽILAC GRUM: Ne, nisam ništa čuo šta bi me navelo na to da tražim da repliciram.

SUDIJA HANT: Problem je u tome što ne samo da je petak, već ja imam i neke obaveze posle ovoga. Ja neću da se vraćamo nazad u sudnicu samo zbog nekoliko minuta rasprave, ali ja isto tako ne želim da vas požurujem, a i mi ćemo imati pitanja za vas. Mislim da moramo sada da kažemo da ćemo morati da se vratimo sledeće nedelje nazad u sudnicu. Ne mogu da kažem kada, ali imaćemo vremena da to uradimo zato što se jedno od suđenja prekinulo zbog bolesti sudije i jedino nas brine kako da organizujemo svoje druge obaveze da bismo napravili vremena za ovaj produžetak, ali ja zaista moram da odem oavde u 19.00. Kažite mi, molim vas, gospodine Domazet, kad ćete da se vratite ovamo, kog dana?

ADVOKAT DOMAZET: Sledeće nedelje.

SUDIJA HANT: Koji dan vama najviše odgovara? Pretpostavljam, gospodine Grum, da ste vi u istoj situaciji kao i mi, imate druge stvari da radite, da li možete da se vratite na raspravu?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET: Možda krajem nedelje bih mogao da imam neki dan zato što se vraćam sutra ujutru nazad.

SUDIJA HANT: A na šta konkretno mislite kad kažete "krajem nedelje"? Petak nam ne odgovara, ali je moguće u četvrtak.

ADVOKAT DOMAZET: Možda četvrtak.

SUDIJA HANT: U redu. Onda ćemo da se dogovorimo za četvrtak popodne. Reći ćemo vam tačno u koje vreme, ali pretpostavimo da imamo još pola sata ili sat posla.

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: To će verovatno biti kasnije popodne, ali ne previše kasno, tako da ne nastavimo rad u ovoj večernjoj smeni što je prilično naporno kad neko dođe na posao u 8.00. U redu. Sad ćemo da prekinemo do četvrtka. Kasnije ćete saznati više detalja o vremenu rasprave.

